

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) ja Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymä Soite ovat kehittäneet neuvolapalveluihin uusia, asiakaslähtöisiä toimintamalleja. Toimintamallit ovat osa Keski-Pohjanmaan perhekeskusmallin sisältöä ja niiden kehittämistä ja laajentamista jatketaan palautteiden perusteella.

Neuvolan ja varhaiskasvatuksen yhteistyömenetelmien pilotointi

Yhteinen lapsi – yhteinen LENE

LENE eli leikki-ikäisen neurologinen arvio -menetelmä on ennen ollut vain neuvolan käytössä, mutta se jalkautuu hiljalleen myös varhaiskasvatuksen työmenetelmäksi Keski-Pohjanmaalla. Yhteistyön tavoitteena on edistää lasten ja perheiden hyvinvointia. Vanhempien, varhaiskasvatuksen ja neuvolan toimivalla yhteistyöllä on suuri merkitys lapsen kokonaiskehityksen arvioinnissa ja seurannassa sekä koko perheen voimavarojen tukemisessa.

Varhaiskasvatuksessa tehdään 2,5-6 -vuotiaalle LENE-arvio niiden osa-alueiden osalta, jotka ovat luonnollisia suorittaa päivähoitopäivän aikana (karkea- ja hienomotoriikka, puheen kehitys, tunneilmaisuus, yhteistyötaidot) ja tieto arviosta välitetään neuvolaan ennen neuvolatarkastusta. Neuvolasta puolestaan annetaan palaute päivähoitoon kokonaistarkastuksen osalta. Toimintamallin tarkoituksena on antaa lapselle ja perheelle positiivinen kokemus ikäkausiarviosta, lisätä yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja neuvolan välillä sekä välttää päällekkäistä arviointia. Tavoitteena on myös antaa toimiva väline varhaiskasvatuksen henkilökunnalle lapsen kehityksen arviointiin ja tukemiseen sekä mahdollistaa tarkoituksenmukainen ajankäyttö neuvolan terveystarkastuksessa perheiden yksilöllisyys huomioiden.

Toimintamallin pilotointi on nyt aloitettu kolmella varhaiskasvatusalueella Kokkolassa Koivuhaan ja Peurankadun päiväkodeissa, sekä Toholammilla Sateenkaaren päiväkodissa. Tieto tarkastuksen kulusta yksiköstä toiseen siirtyy joko lupakaavakkeella annettavan suostumuksen perusteella automaattisesti tai huoltajien välityksellä.

2,5v terveystarkastus päiväkodissa

Yhteisen LENE- menetelmän lisäksi terveydenhoitajat jalkautuvat edellä mainittujen alueiden päiväkoteihin 2,5 –vuotistarkastusta varten perheen kanssa ennalta sovittuna aikana. Kokonaisuudessaan päiväkodin tiloissa suoritettavan terveystarkastuksen perustana on arjen sujuvoittaminen perheille ilman siirtymistä neuvolan ja päiväkodin välillä. Toimintamalli

..... 5/2018.

Yhteystiedot

Projektityöntekijä Suvi Pokela
KP LAPE
suvi.pokela@soite.fi, p. 0408042144

<http://kplape.fi/>
@KPLAPE

mahdollistaa lapsen siirtymisen leikkeihin oman päiväkotiryhmän kanssa, jolloin huoltajat voivat jatkaa keskustelua terveydenhoitajan kanssa rauhallisessa ympäristössä. Tarkoituksena on myös tiivistää yhteistyötä ja kasvatuskumppanuutta neuvolan ja varhaiskasvatuksen välillä.

Ennen terveydenhoitajan jalkautumista varhaiskasvatuksessa tehdään 2,5v LENE-arvio, jonka jälkeen perhe ottaa neuvolaan yhteyttä terveystarkastuksen sopimiseksi. Neuvola ja varhaiskasvatus ovat keskenään sopineet molemmille sopivat ajat, jolloin jalkautuminen on mahdollista. Nämä ovat pääsääntöisesti aamuissa ja iltapäivissä, jolloin tarkastus voidaan yhdistää lapsen siirtymävaiheisiin joustavasti. Huoltajat ovat läsnä terveydenhoitajan tekevässä tarkastuksessa ja tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen henkilökuntaa voi myös osallistua keskusteluun. Näin voidaan turvata tarpeellisen tiedon välittyminen ja perheen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen moniammatillisesti.

Perheohjauksen neuvola-apu

Tukea vanhemmuuteen ja perheen hyvinvointiin tarjoaa myös perheohjaajan neuvola-apu-toimintamalli, joka on luottamuksellista ja maksutonta matalan kynnyksen keskustelutukea ja ohjausta neuvolassa tai perheen kotona. Perheohjaajan neuvola-apu on tarkoitettu vauvaa odottaville sekä alle kouluikäisten lasten vanhemmille. Perheohjaaja tarjoaa tukea, neuvoja ja apua matalalla kynnyksellä esimerkiksi vauvan odotukseen ja tulevaan vanhemmuuteen liittyviin kysymyksiin, arjen voimavarojen vahvistamiseen sekä lapsen kasvuun, kehitykseen ja perhesuhteiden hyvinvointiin liittyviin kysymyksiin.

Perheohjaaja toimii pääsääntöisesti työparina neuvolan terveydenhoitajan kanssa ja voi tehdä yhteistyötä varhaiskasvatuksen lastentarhanopettajan tai konsultoivan erityislastentarhanopettajan kanssa, mikäli lapsi on varhaiskasvatuksessa. Perheohjaaja jalkautuu neuvolaan puoleksi päiväksi kerrallaan säännöllisesti ennalta sovittuina päivinä. Päivät ovat tiedossa myös alueen varhaiskasvatusyksiköillä, jotta perheiden ohjaaminen ja yhteistyö neuvolan ja perheohjaajan kanssa olisi sujuvaa.

Neuvola-apu tapaamisia järjestetään perheen tarpeen mukaan, keskimäärin 1-3 kertaa ilman asiakkuutta perhetukipalveluihin. Mikäli perheellä ilmenee tarvetta pidempiaikaiselle palvelulle, tarkoituksenmukainen tuki mietitään yhdessä perheen ja yhteistyötahojen kanssa. Toimintamallia pilotoidaan kahdella neuvola-alueella Kokkolassa ja sitä on kehitetty tiiviissä yhteistyössä neuvolan, varhaiskasvatuksen, perhetukipalveluiden ja lapsiperheiden kotipalvelun kanssa. Sillä pyritään madaltamaan kynnystä sekä perheiden huolien ilmaisuun, että oikea-aikaiseen avun saantiin.